

تومور مغزی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۲

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری

تومورهای مغزی ضایعات فضاگیری هستند که سبب ایجاد فشار، تهاجم و یا تخریب بافت‌های احاطه کننده مغز و ساختمان‌های عصبی می‌شوند. تومور مغزی می‌تواند در هر سنی اتفاق افتد و می‌توانند اولیه، متاستاتیک و یا دارای منشاء پیش‌رونده باشند. در بالغین بیشترین میزان شیوع بین ۴۰ تا ۶۰ سالگی است. در کودکان اکثر تومورهای مغزی قبل از ۱ سالگی و یا بین سنین ۲ تا ۱۲ سالگی اتفاق می‌افتد. تومورها بر اساس خصوصیات بافت شناسی و درجه بدخیمی طبقه بندی می‌شوند. پیش آگهی بستگی به نوع تومور و وضعیت سلامت بیمار دارد.

علائم

- ✓ یکی از اولین علائم و نشانه‌های تومور مغزی، خاصیت غافلگیرکنندگی آن است.
- ✓ سردرد: موضعی یا عمومی
- ✓ تشنج
- ✓ تغییرات شعوری، رفتاری و شخصیتی: عدم آگهی به زمان و مکان، عدم توانایی در اجرای دستورات، تحریک پذیری، فراموشی، کاهش حافظه، اختلال در قضاوت
- ✓ کاهش سطح هوشیاری، گیجی و یا کما
- ✓ سرگیجه که با تغییر پوزیشن (وضعیت)
- ✓ تغییرات بینایی: دوبینی، اختلال میدان بینایی، کاهش قدرت بینایی.
- ✓ علائم گوارشی مانند تهوع، از دست دادن اشتها و استفراغ
- ✓ کاهش قدرت حرکتی: همی پارزی و همی پلژی (فلج نیمه بدن)
- ✓ آفازی

- ✓ اختلال در راه رفتن: اختلال در حفظ تعادل، عدم هماهنگی در حرکت
- ✓ اختلالات شنوایی
- ✓ اختلالات حسی: هیپراستزی (حساسیت زیاد به لمس یا درد)، پاراستزی (گزگز یا خواب‌رفتگی اندام)، اگنوزی (عدم توانایی در تشخیص)، آپراکسی (عدم توانایی در به کار بردن اشیاء)، آگرافی (عدم توانایی در نوشتن) و استرگنوزیس (درک و تشخیص از طریق حس لامسه)
- ✓ اختلال عملکرد اعصاب جمجمه‌ای

علل شایع

علت تومورهای مغزی ناشناخته است. بعضی از تئوری‌ها شامل عوامل ژنتیک، هورمونی، فاکتورها یا مواد شیمیایی، اشعه، تروما (ضربه)، ویروس‌ها و رژیم غذایی هستند.

عوارض احتمالی

تومورهای مغزی در صورتی که درمان نشوند می‌توانند عوارضی از جمله مشکلات حرکتی، مشکل در تکلم و ادراک، تمرکز، افزایش فشار داخل جمجمه و ... را به دنبال داشته باشند.

تشخیص

- ✓ تصویربرداری از جمجمه

- ✓ سی.تی.اسکن مغز: برای تعیین محل تومور و تشخیص اندازه‌ی آن و برای بررسی از نظر ادم مغز
- ✓ آنژیوگرافی مغز: بررسی عروق تومور و عروق اطراف تومور.
- ✓ ام.آر.آی (MRI): برای تعیین اندازه و محل تومور و وضعیت عروقی تومور و ادم مغزی
- ✓ بیوپسی (نمونه‌برداری) مغز: برای بررسی تومور از نظر بافت شناسی و تعیین درجه تومور
- ✓ اندازه‌گیری فشار داخل جمجمه
- ✓ آزمایش چشم: در صورتی که تومور در بخش پیشانی مغز تشکیل شده باشد، عصب بینایی که چشم را به مغز متصل می‌کند کمی دچار برآمدگی می‌شود.

- ✓ معاینه عصبی: چک کردن قدرت عضلانی، رفلکس و حافظه و تشخیص احساس گرما از سرما بر روی پوست (آزمون احساس)

❖ درمان

درمان اختصاصی بسته به نوع تومور، محل و میزان دسترسی به آن و همچنین میزان حساسیت تومور به اشعه انجام می‌شود.

درمان غیر جراحی:

- ✓ رادیوتراپی (پرتو درمانی)
- ✓ شیمی درمانی

درمان جراحی:

- ✓ برداشتن تومور از طریق جراحی
- ✓ جراحی با استفاده از لیزر
- ✓ میکروسرجری

- ✓ شنت بطنی- دهلیزی یا بطنی- شکمی برای تخلیه مایع مغزی- نخاعی (CSF)

درمان‌های جایگزین:

- ✓ در مورد ترکیب این گونه درمان‌ها با پزشک صحبت کرده و مطمئن شوید که این روش‌های درمانی مضر نبوده یا داروهای تجویز شده تداخل ندارند.
- ✓ یوگا، تکنیک‌های آرام سازی و بیوفیدبک به کاهش استرس کمک می‌کنند. طب سوزنی جهت کم کردن عوارض جانبی داروها و گیاهان دارویی مانند استرالاگوس و پنجه‌ی گربه باعث تحریک سیستم ایمنی می‌شود.

❖ فعالیت

- ✓ بیمار را به ادامه عملکردش (حرفه‌ای و اجتماعی) تا حد ممکن تشویق کنید تا از محرومیت حسی و انزوای اجتماعی بیمار اجتناب شود.
- ✓ بیمار را تشویق کنید تا جهت انجام فعالیت‌هایش در صورت نیاز کمک بگیرد.

❖ رژیم غذایی

- ✓ پیروی از رژیم تجویز شده توسط پزشک
- ✓ مصرف مایعات فراوان

❖ دارو

- ✓ کورتیکواستروئیدها مانند دگزامتازون (دکادرون): برای کنترل ادم مغزی و کاهش فشار داخل جمجمه
- ✓ دیورتیک‌های اسموتیک: برای کاهش ادم مغزی
- ✓ ضد تشنج‌ها مانند فنی تونین (دیلانتین): برای پیشگیری از تشنج
- ✓ H2 بلاکرها مانند سایمتیدین یا رانیتیدین: برای پیشگیری از زخم‌های استرسی
- ✓ آنتی اسیدها
- ✓ مسکن‌ها: برای تسکین درد
- ✓ ضد استفراغ‌ها: برای به حداقل رساندن تهوع و استفراغ
- ✓ محدودیت مصرف مایعات: جهت پیشگیری از ادم مغزی

❖ درچه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

در صورت مشاهده موارد زیر به پزشک مراجعه کنید

- ✓ حملات تشنج
- ✓ تغییر در سطح هوشیاری
- ✓ تغییرات رفتاری و عصبی
- ✓ تغییرات تنفسی
- ✓ عفونت همراه با تب
- ✓ خونریزی
- ✓ زخم استرسی: نفخ شکم، درد، استفراغ، مدفوع قیری رنگ

“ارتباط با ما”

تلفن تماس: ۰۳۵۳-۳۱۲۲۲۳۰

اینها: ۰۹۹۶۵۲۵۰۰۶۹

آدرس اینترنتی: rahnemoon.ssu.ac.ir